

Competitiveness Newsletter

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนมิถุนายน 2552

คาร์บอนเครดิต : ธุรกิจซื้อขายก๊าซมลพิษ ทั่วโลกร้อน	1
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ	
ความเคลื่อนไหวประจำไตรมาส	3
เกร็ดน่ารู้	5
สถานการณ์ภาคการผลิตและบริการ	6
เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทย	8

คาร์บอนเครดิต : ธุรกิจซื้อขายก๊าซมลพิษ ทั่วโลกร้อน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

การเกิดปัญหาโลกร้อนและผลกระทบที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤติแห่งความไม่สมดุลของระบบนิเวศ อันเนื่องมาจากสภาวะภูมิอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) อันเป็นผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่มีมนุษย์เป็นต้นเหตุ กล่าวคือ ความต้องการที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ทำให้พื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) อันเป็นก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases - GHG) ชนิดหนึ่ง ถูกบุกรุกและลดลงอย่างรวดเร็ว การเร่งผลิตสินค้าและบริการเพื่อนำมาตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยเฉพาะนับตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม (พ.ศ.2293-2393) เป็นต้นมา ยิ่งทำให้มนุษย์เร่งใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ที่ปล่อยของเสียที่เหลือในรูปแบบของ GHG ออกมาสร้างปรากฏการณ์เรือนกระจกในชั้นบรรยากาศโลกที่ทำให้แสงอาทิตย์ไม่สามารถสะท้อนกลับออกไปได้ จึงทำให้โลกร้อน (Global Warming) ขึ้น จนน้ำแข็งที่ขั้วโลกและหิมะละลายเร็วกว่าปกติ ระดับน้ำทะเลจึงเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ พบว่า ปริมาณของ GHG ในชั้นบรรยากาศโลกในช่วงก่อนยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ที่มีเพียง 270 ส่วนต่อล้านส่วน (parts per million - ppm) ได้เพิ่มขึ้นเป็น 356 ppm ในปี พ.ศ.2533 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าหรือประมาณ 540 ppm ในปี พ.ศ.2643 ซึ่งจะทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้นประมาณ 1.5-3.5 องศาเซลเซียส และระดับน้ำทะเลสูงขึ้นประมาณ 15-95 เซนติเมตร

อุณหภูมิโลกที่เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไปจนส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ ตลอดจนวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลแล้ว ยิ่งใกล้เส้นศูนย์สูตร อุณหภูมิของน้ำทะเลจะยิ่งสูงขึ้น ซึ่งถ้าน้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิก สูงขึ้นเกินกว่า 0.50C ก็จะทำให้เกิดภาวะการผันผวนหนักและฝนแล้งในบางพื้นที่ที่เรียกว่า La Nina และ El Nino เกิดไฟป่าและปัญหาหมอกควัน เกิดความแปรปรวนของลม เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง เกิดการรุกรานของน้ำทะเลเข้าไปยังปากแม่น้ำจนส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูก เกิดพายุถล่มถี่ขึ้น พื้นที่ที่ฝนตกมากผิดปกติจนเกิดน้ำท่วมอาจมีแผ่นดินถล่มด้วย ความไม่สมดุล ยังส่งผลไปถึงเปลือกโลกจนเกิดแผ่นดินไหว ซึ่งถ้าเกิดขึ้นในทะเลก็จะกลายเป็นคลื่นยักษ์สึนามิ ระบบนิเวศได้ทั้งทะเลที่เปลี่ยนแปลง อาจทำให้จุดจับปลาอยู่ใกล้ฝั่งขึ้น ชาวประมงที่สูญเสียเรือและเครื่องมือประมงอาจต้องเปลี่ยนอาชีพ หรือย้ายไปตั้งถิ่นฐานยังพื้นที่อื่น แหล่งท่องเที่ยวตามชายฝั่งถูกทำลาย ระยะที่พักตัวของแมลงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น ยุง และแมลงศัตรูพืช เป็นต้น จะเร็วขึ้น รวมทั้งการเกิดโรคอุบัติใหม่ เช่น โรคซาร์ และไข้หวัดนก เป็นต้น ผลกระทบในภาคเกษตรจะลดลง จนมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการขาดแคลนอาหาร หรือทำให้วัตถุดิบจากภาคเกษตรของภาคอุตสาหกรรมมีราคาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผลของพายุเฮอริเคน อาจทำให้การเดินทางเรือเพื่อขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมต้องล่าช้า หรือเสียค่าประกันภัยทางทะเลเพิ่มขึ้น ต้นทุนของภาคการผลิตอาจเพิ่มขึ้น

ประมาณการว่า ถ้าปล่อยให้ปัญหาเป็นดังที่เป็นอยู่ ต้นทุนที่ประเทศต่างๆ จะต้องจ่ายเพื่อป้องกันและรับมือกับผลกระทบฯ จะอยู่ระหว่างร้อยละ 0.05-0.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของโลก ทั้งนี้ประเทศกำลังพัฒนา ที่มีความสามารถในการปรับตัว (Adaptation) ต่ำกว่า จะได้รับผลกระทบฯ มากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าว มิเพียงจะส่งผลกระทบต่อประเทศผู้ปล่อย GHG เอง แต่ยังส่งผลกระทบข้ามแดนไปยังประเทศอื่นด้วย ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าประเทศไทยจะปล่อย GHG น้อยกว่าประเทศอุตสาหกรรม กล่าวคือ ปล่อยเพียง 344.2 ล้านตันในปี พ.ศ.2546 หรือคิดเป็นร้อยละ 0.75 ของปริมาณการปล่อยทั่วโลก (อันดับที่ 31) โดยมาจากภาค

พลังงาน ภาคการเกษตร ของเสีย (ขยะ) การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และอุตสาหกรรม ตามลำดับ แต่ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวางฯ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศอื่น ดังนั้นประเทศไทย จึงต้องเข้าร่วมมือกับประชาคมโลกในการแก้ไขปัญหา

การเข้าร่วมมือกับประชาคมโลกในการแก้ไขปัญหาโลกร้อน

ประเทศไทยให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ที่ถูกเสนอในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference on Environment and Development - UNCED) เมื่อ พ.ศ.2535 ณ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2537 โดยต่อมาได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งอยู่ภายใต้อนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2545 กรอบอนุสัญญาฯ UNFCCC มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณการปล่อย GHG จากแหล่งและขยายพื้นที่รองรับ GHG ซึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์และมีได้อยู่ในพิธีสารมอลทรีออล โดยมีเป้าหมายให้ประเทศพัฒนาแล้วและประเทศอุตสาหกรรมที่อยู่ในกลุ่มประเทศภาคผนวกที่ 1 (Annex I countries) ของอนุสัญญาฯ ลดปริมาณการปล่อย GHG ให้กลับไปยังอยู่ในระดับการปล่อยในปี พ.ศ. 2533 ภายในปี พ.ศ. 2543 ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2547 ระบุว่า มีประเทศภาคีรวม 194 ประเทศ ทั้งนี้หลักการที่สำคัญ ดังนี้

หลักการป้องกันไว้ก่อน โดยกิจกรรมที่มีโอกาสก่อให้เกิดอันตรายต่อสภาพภูมิอากาศจะต้องมีการจำกัดหรือห้าม ถึงแม้จะยังพิสูจน์ไม่ได้อย่างชัดเจนว่าเป็นสาเหตุ เนื่องจากถ้าวินิจฉัยทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคการวิเคราะห์ พิสูจน์ได้อย่างชัดเจนแล้วผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอาจสายเกินแก้ไข จึงให้โอกาสในการควบคุมฯ ล่วงหน้า เช่น ลด GHG ให้อยู่ในระดับการปล่อย ณ พ.ศ. 2533 ให้ได้ภายใน พ.ศ. 2543 เป็นต้น

หลักการความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน ทุกประเทศภาคีฯ มีพันธกรณี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

(1) ประเทศในภาคผนวกที่ 1 (Annex I countries) ประกอบด้วยประเทศอุตสาหกรรมที่มีพันธกรณีในการลดการปล่อย GHG ให้อยู่ในระดับเดียวกับปี พ.ศ. 2533 ภายในปี พ.ศ. 2543 และกลุ่มที่ยอมรับเป้าหมายการปล่อยก๊าซใน พ.ศ. 2553-2555 ตามพิธีสารเกียวโต คือ 24 ประเทศในกลุ่ม Organization of Economic Cooperation and development (OECD) สหภาพยุโรปและอีก 14

ประเทศที่กำลังปรับโครงสร้างเป็นระบบตลาดเสรี (โครเอเชีย ลิกเตนสไตน์ โมนาโก และสโลวาเกีย แทนที่ประเทศเช็กโกสโลวาเกีย)

(2) กลุ่มประเทศนอกภาคผนวกที่ 1 (Non Annex I countries) คือ ประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาทั้งหมด

หลักการสื่อสารด้านข้อมูลข่าวสาร ประเทศภาคีต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความโปร่งใส ภายใต้ข้อตกลงที่ว่าต้องมีการจัดทำรายงานแห่งชาติ (National Communication) ภายใต้อนุสัญญา UNFCCC ซึ่งมีเงื่อนไขในเรื่องของความสมบูรณ์ของเนื้อหา และระยะเวลา ที่แตกต่างกันระหว่างประเทศในภาคผนวก I และนอกภาคผนวก I

หลักการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยกว่า เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนามีโอกาสเสี่ยงต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสูง ดังนั้นหลักการนี้จึงต้องการให้ประเทศพัฒนาแล้วให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ความสะดวก สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งทางด้านการเงินและเทคโนโลยี กับประเทศกำลังพัฒนา และความช่วยเหลือนี้ต้องเป็นส่วนเพิ่มเติมจากความช่วยเหลือระหว่างประเทศที่ให้อยู่เดิม ปัจจุบัน อนุสัญญาฯ ได้ใช้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environmental Facility : GEF) เป็นกลไกหนึ่งในการสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการฯ และกำหนดให้ประเทศพัฒนาแล้วดำเนินนโยบายถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สะอาดให้กับประเทศกำลังพัฒนา (<http://learners.in.th/blog/treaty1/199374>)

คาร์บอนเครดิต : ธุรกิจซื้อขายก๊าซมลพิษ ทั่วโลกร้อน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันฯ

เนื่องจากพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2549 กำหนดให้ประเทศในภาคผนวก 1 ที่ให้สัตยาบันแล้ว ต้องลดปริมาณการปล่อย GHG โดยถ้าไม่สามารถลด GHG ได้ประมาณ 5.2% ในปี พ.ศ.2551-2555 จะเสียค่าปรับถึงต้นละ 2,000-5,000 บาท ดังนั้น"การซื้อขายคาร์บอนเครดิต" จึงเป็นหนึ่งในแนวทางที่กำหนดออกมาพิเศษ เพื่อช่วยให้ประเทศดัดการปล่อยก๊าซพิษไม่ต้องถูกลงโทษ โดยถ้าไม่สามารถลดมลพิษของตนลงได้ ก็ต้องช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนา (Non-Annex I) ให้ลดการปล่อย GHG เมื่อลดได้จะกลายเป็นคาร์บอนเครดิตของตน ทำให้ไม่ต้องจ่ายค่าปรับกิจกรรมที่ช่วยลด GHG และนำมาซื้อ-ขายเป็นคาร์บอนเครดิต ได้แก่ การปลูกป่าไม้ 2.5 ไร่ จะสามารถเก็บคาร์บอนเครดิตได้ 2 ตัน การใช้พลังงานแสงอาทิตย์แทนน้ำมัน 1 หน่วยจะได้เครดิตประมาณ 0.6 กิโลกรัม เป็นต้น

ตัวอย่างเช่นประเทศ A อยู่ในยุโรป ถูกกำหนดให้ลด GHG 50 ล้านตัน แต่โรงงานอุตสาหกรรมหรือโครงการในประเทศ A พยายามลดแล้ว แต่ลดได้เพียง 30 ล้านตัน จึงต้องไปซื้อคาร์บอนเครดิตจากประเทศ Non-Annex I มาอีก 20 ล้านตัน เพื่อมีให้โดนปรับ ตันละ 3,000 บาท คิดเป็นเงินรวมประมาณ 6 หมื่นล้านบาท ประเทศ A จึงติดต่อไปที่ฟาร์มเลี้ยงหมูขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศ B เพื่อช่วยสร้างโรงไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ เมื่อสร้างเสร็จทำให้ต้นทุนค่าไฟฟ้าฟาร์มลดลงเดือนละ 2 ล้านบาท ถือเป็นการลดจำนวนก๊าซมีเทน ซึ่งเป็น GHG ชนิดหนึ่ง สมมติว่าลด GHG ได้ปีละ 1 ล้านตัน จำนวนที่ลดได้ จะถูกเรียกว่า "คาร์บอนเครดิต" ซึ่งประเทศ A จะได้คาร์บอนเครดิต 1 ล้านตันไปรวมกับ 30 ล้านตันที่มีอยู่ หรือในอนาคตฟาร์มหมูที่อยู่ใกล้เคียงอาจใช้เทคโนโลยีเดียวกัน มาลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพเอง แล้วขายคาร์บอนเครดิตให้ประเทศ A ก็ได้ ทั้งนี้หน่วยงานหรือบริษัทที่จะซื้อ-ขายคาร์บอนเครดิตได้ ต้องผ่านมาตรฐานตามโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คาร์บอนเครดิต กำลังจะกลายเป็นธุรกิจซื้อขายมลพิษ ที่มีแนวโน้มทำเงินมหาศาลในอนาคต (www.theenergy.biz/CDM.html)

การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาประสานงานการซื้อขายในประเทศไทย

รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) (Thailand Greenhouse Gas Management Organization : TGO) พ.ศ. 2550 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2551 ขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานกลางประสานงานดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Designated National Authority for the Clean Development Mechanism : DNACDM) ของประเทศ ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการให้คำรับรองว่าโครงการที่เสนอนั้นเป็นโครงการ CDM และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสม ซึ่งนอกจากจะช่วยลดโลกร้อน สร้างรายได้ให้ประเทศเพิ่มขึ้นแล้ว ยังจะสามารถใช้เป็นเครดิตของประเทศในการเจรจาต่อรองในเวทีโลก ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ยังเป็นศูนย์ข้อมูลสถานการณ์ด้าน GHG ที่จะนำมาใช้กำหนดนโยบายและเจรจาต่อรองในเวทีโลก ทั้งด้านสถานการณ์ สภาวะการตลาด Carbon Market ราคาซื้อ-ขาย แหล่งทุนต่างๆ และการเข้าถึงแหล่งทุน (www.tgo.or.th)

ความเคลื่อนไหวประจำไตรมาส

โครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระยะที่ 2 (SP2)

แม้รัฐบาลจะให้ความเห็นชอบต่อแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะเร่งด่วน ที่มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระยะสั้น (6 – 9 เดือนแรกของปี 2552) เมื่อวันที่ 13 ม.ค. 52 แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังคงรุนแรงเพิ่มขึ้นและฟื้นตัวช้ากว่าที่คาดการณ์ไว้ เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2552 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้ความเห็นชอบต่อแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2553–2555) (Stimulus Package 2 : SP2) ตามมติคณะกรรมการ รศก. ครั้งที่ 8/2552 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2552 โดยมีกรอบแผนการลงทุน 7 แผนงาน (1.56 ล้านล้านบาท) เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้จากการลงทุนของภาครัฐในโครงการที่จะสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต พร้อมทั้งสร้างโอกาสของภาคเอกชนในการลงทุน ทั้งนี้ได้เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการภายใต้ SP2 ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลังและผู้แทนสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

คณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้ประชุมกลั่นกรองโครงการ SP2 และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 พ.ค. 2552 โดยมีกรอบวงเงินลงทุนรวม 1.43 ล้านล้านบาท ลดลงจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้เดิม จำนวน 0.135 ล้านล้านบาท โดยจำแนกเป็นสาขา ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	ม.ค. ครม.	
	7 เม.ย. 52	6 พ.ค. 52
1. แผนงานปรับปรุงระบบกระจายน้ำ และการเกษตรฯ	230,645	238,515
2. แผนงานโครงสร้างพื้นฐาน	967,134	837,642
2.1 ขนส่ง / Logistic	676,251	571,523
2.2 พลังงาน / พลังงานทดแทน	212,893	205,805
2.3 สื่อสาร	28,254	24,811
2.4 โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว	10,237	10,031
2.5 โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา	83,269	84,006
2.6 โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข	89,614	88,958
2.7 ด้านสวัสดิภาพของประชาชน	15,154	8,482
2.8 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11,900	12,130
2.9 โครงสร้างพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	12,445	4,860
3. การพัฒนาการท่องเที่ยว	6,637	8,506
4. เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์	20,134	17,585
5. การพัฒนาการศึกษา	60,145	53,969
6. การพัฒนาด้านสาธารณสุข	9,290	10,441
7. การลงทุนในระดับชุมชน	100,000	91,708
รวม	1,566,867	1,431,330

แนวทางในการระดมทุนสำหรับโครงการ SP2 ประกอบด้วยเงินงบประมาณ ร้อยละ 11.9 รายได้รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.5 เงินกู้ในประเทศตามกฎหมายปกติ ร้อยละ 8.0 เงินกู้ต่างประเทศตามกฎหมายปกติ ร้อยละ 16.36 PPPs ร้อยละ 1.9 และกู้เงินตามกฎหมายพิเศษ ร้อยละ 49.2

ต่อมา วันที่ 26 พ.ค. 52 คณะรัฐมนตรี มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการดำเนินโครงการตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระยะที่ 2 มีนายพนัส สิมะเสถียร เป็นประธาน โดยมีอำนาจหน้าที่ ในการติดตามและเร่งดำเนินโครงการตามแผนฯ โดยรายงานต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรงเป็นประจำทุกเดือน และให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ เป็นต้น

ที่มา : ประมวลโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ (สวค.),

ประโยชน์ของการซื้อขาย Carbon Credit ผ่านโครงการ CDM

การซื้อขายคาร์บอนเครดิตผ่านโครงการ CDM ให้ประโยชน์ ดังนี้

(1) ตั้งแต่ พ.ศ.2551 จนถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2552 มีโครงการ CDM ภายใต้พิธีสารเกียวโต ที่ได้รับหนังสือให้คำรับรอง (Letter of Approval) จาก อบก. รวม 66 โครงการ สามารถลด GHG ได้รวม 4.247 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี (ton CO₂ equivalent/ year)

(2) ทั้ง 66 โครงการ CDM ได้ก่อให้เกิดมูลค่าการลงทุนรวมประมาณ 23,035 ล้านบาท ซึ่งได้ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้ชุมชนที่โครงการตั้งอยู่ทั้ง 28 จังหวัด นับเป็นการกระจายรายได้ ก่อให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนน้อยที่สุด มีการพัฒนาโครงการ CDM ถึง 22 โครงการ ซึ่งมากกว่าภาคอื่นๆ

(3) ก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศ จากการขายคาร์บอนเครดิตของ 66 โครงการ เป็นเงิน 2,298 ล้านบาทต่อปี ต่อเนื่องทุกปี ตลอดอายุโครงการ (7 หรือ 10 ปี) ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารการออกแบบโครงการ

(4) ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจการจัดทำเอกสารการออกแบบโครงการ การรับรองการออกแบบโครงการ การยืนยันปริมาณคาร์บอนเครดิต นายหน้าซื้อขายคาร์บอนเครดิต เป็นต้น พร้อมทั้งช่วยเพิ่มโอกาสของประเทศ ในการก้าวไปเป็นศูนย์กลางการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในภูมิภาคต่อไปด้วย

(5) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานมาก เช่น ปูนซีเมนต์ และปิโตรเคมี เป็นต้น จากการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน จึงลดต้นทุน และเพิ่มขีดความสามารถ

(6) ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน การผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติ เชื้อเพลิงชีวมวล วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ฯลฯ ที่เกิดจากการพัฒนาโครงการ สามารถผลิตไฟฟ้าทดแทนการใช้ไฟฟ้าได้ถึงร้อยละ 2.34 เทียบเท่ากับน้ำมันดีเซลถึง 295 ล้านลิตร หรือ 254.53 กิโลตันน้ำมันดิบเทียบเท่า เกิดเสถียรภาพด้านพลังงาน

(7) ช่วยลดมลพิษและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะและน้ำเสียของโครงการ ทำให้สิ่งแวดล้อมบริเวณที่ตั้งและโดยรอบดีขึ้น ช่วยให้ประชาชนและชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน อีกทั้งยังสามารถลดภาระของภาครัฐในการจัดการกับปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นด้วย (รายงานประเมินตนเองตามมติคณะรัฐมนตรี ของ อบก., 2552)

ตามตัวเลขไหวประจำไตรมาส (ต่อ)

IMD จัดอันดับขีดความสามารถของไทยปีนี้ อยู่ในอันดับที่ 26

สถาบัน Institute for Management Development (IMD) ได้เผยแพร่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันปี 2552 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 โดยมีประเทศที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด 57 ประเทศ จาก 55 ประเทศในปี 2551 ซึ่งในครั้งนี้นี้ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้นจากอันดับที่ 27 ในปี 2551 เป็นอันดับ 26 เนื่องจากประสิทธิภาพของภาครัฐปรับตัวขึ้นหลายอันดับ จากอันดับที่ 22 ในปี 2551 มาเป็นที่อันดับ 17 ในปี 2552 ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นจุดอ่อนและเป็นปัจจัยถ่วงความสามารถในการแข่งขันฯ มาโดยตลอด ได้ถูกปรับลดลงจากอันดับที่ 39 ในปี 2551 มาอยู่ที่อันดับ 42 ในปี 2552 และในช่วงเวลาเดียวกันสมรรถนะทางเศรษฐกิจปรับลดลงจากอันดับที่ 12 มาเป็นที่อันดับที่ 14 และประสิทธิภาพภาครัฐก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิม กล่าวคือ ยังคงอยู่ในอันดับที่ 25 เช่นเดียวกับปีที่แล้ว

เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของไทยกับต่างประเทศ ปี 2552

- เปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation-Driven Economies) เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์ เป็นต้น พบว่า ในปี 2552 ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้อยกว่า ในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และประสิทธิภาพของภาคเอกชน อย่างชัดเจน

- เปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ประเทศไทยดีกว่าประเทศอื่นเกือบทุกประเทศในทุกด้าน ยกเว้น มาเลเซียที่ไทยมีความได้เปรียบเพียงด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ

- เปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย พบว่า ในปี 2552 ประเทศไทยมีเกณฑ์ชี้วัดที่ได้อันดับดีกว่าหรือเทียบเท่ามาเลเซีย จำนวนทั้งสิ้น 74 เกณฑ์ มากกว่าปี 2551 ซึ่งมีเพียง 55 เกณฑ์ชี้วัด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่าจำนวนเกณฑ์ชี้วัดที่เพิ่มขึ้นนี้ มีเพียง 24 เกณฑ์เท่านั้นที่เป็นเกณฑ์ชี้วัดเดิม โดยส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ชี้วัดในกลุ่มสมรรถนะทางเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน (กลุ่มละ 8 เกณฑ์ชี้วัด) และกลุ่มประสิทธิภาพภาครัฐและประสิทธิภาพภาคเอกชน (กลุ่มละ 4 เกณฑ์ชี้วัด) เช่น แรงงาน การค้าระหว่างประเทศ ขนาดและโครงสร้างประชากร และการศึกษา เป็นต้น

อนึ่ง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะต่อไป จำเป็นต้องต้องมิกคลไกในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยสร้างความเข้าใจในประเด็นต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและสะท้อนภาพพจน์ที่ดีแก่ผู้ประกอบการอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ภาครัฐจะต้องมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและขับเคลื่อนการพัฒนา ผ่านเครื่องมือ แรงจูงใจ การลงทุน และการใช้จ่ายภาครัฐ โดยเฉพาะการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของสินค้าและบริการ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการไทยในการดูดซับเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ที่นำความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์มาเป็นปัจจัยหลักในกระบวนการผลิต

การเข้าร่วมโครงการ CDM เพื่อซื้อ-ขาย Carbon Credit

ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ CDM ต้องยื่นขอหนังสือรับรอง (Letter of Approval) จาก อบก. ซึ่งเป็น DNA ตามกฎหมาย ซึ่งเมื่อ อบก.รับรองแล้ว ก็จะส่งเรื่องไปยังสำนักงาน UNFCCC ณ กรุงบอนน์ ประเทศเยอรมนี หรืออาจขายให้กับประเทศผู้ซื้อโดยตรง โครงการที่จะพิจารณาให้การรับรอง ได้แก่

ด้านพลังงาน จำแนกเป็น

(1) การผลิตพลังงาน ได้แก่ โครงการพลังงานทดแทน การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เช่น ชีวมวล เชื้อเพลิงชีวภาพ (เอทานอล และไบโอดีเซล) ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น โครงการแปลงกากของเสียอุตสาหกรรมเป็นพลังงาน โครงการพลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำขนาดเล็ก เป็นต้น โครงการเปลี่ยนแปลงชนิดเชื้อเพลิงในการผลิตพลังงาน และอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการจะกำหนดเพิ่มเติม

(2) การปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน อาทิ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการเผาไหม้และหม้อต้มไอน้ำ รวมทั้งโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบทำความเย็นหรือการใช้พลังงานในอาคาร

ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการแปลงขยะหรือน้ำเสียเป็นพลังงาน เป็นต้น

ด้านคมนาคมขนส่ง เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคมขนส่งหรือใช้พลังงาน เป็นต้น

ด้านอุตสาหกรรม เช่น โครงการที่สามารถลด GHG ในกระบวนการอุตสาหกรรม

ผู้ที่ประสงค์ขอคำรับรอง ให้ยื่นคำขอต่อ อบก. โดยมีเอกสารดังนี้

(1) หนังสือแสดงความจำนงขอให้อบก.พิจารณาให้คำรับรอง ที่ระบุชื่อโครงการที่จะขอคำรับรอง

(2) เอกสารข้อเสนอโครงการ (Project Design Document : PDD) 30 ชุด และ 5 แผ่นบันทึกข้อมูล

(3) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น และหากเป็นโครงการ ที่เข้าข่ายจะต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ผู้ยื่นคำขอต้องเสนอรายงาน EIA ที่ผ่านความเห็นชอบ มาพร้อมกันด้วย

(4) ผลการประเมินข้อเสนอโครงการโดยผู้พัฒนาโครงการ ตามแบบการประเมิน (Self-Assessment Form) ที่ อบก.

กำหนดและรายละเอียดประกอบการประเมินโครงการ (www.tgo.or.th)

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

แม้การเข้าร่วมโครงการ CDM เพื่อขายคาร์บอนเครดิต จะมีประโยชน์ ทั้งในการช่วยลดปัญหาโลกร้อน สร้างงาน ลดต้นทุนการผลิตจากการนำ GHG มาใช้ประโยชน์ในสถานประกอบการ เพิ่มรายได้จากการขายคาร์บอนเครดิต และยกระดับเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตก็ตาม แต่เนื่องจากจะต้องมีปริมาณ GHG มากพอ การเข้าร่วมโครงการจึงต้องมีการลงทุนเพิ่ม ผู้ที่เข้าร่วมฯ จึงมักจะเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังต้องมีระบบป้องกันการรั่วซึมของ GHG ที่ต้องได้มาตรฐานของ UNFCCC ซึ่งทำให้ทอส่งและรวบรวม GHG และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังต้องนำเข้า ดังนั้น อบก.ควรพิจารณาส่งเสริมการรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามมาตราฐาน UNFCCC เพื่อลดการนำเข้า ควบคู่ไปกับการกำหนดมาตรการการถ่ายทอดเทคโนโลยีสะอาดจากต่างประเทศให้เป็นเงื่อนไข การส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการรายย่อย เช่น ฟาร์มสุกรขนาดเล็ก เป็นต้น ให้สามารถเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งการขยายประเภทของโครงการ CDM เพื่อให้ครอบคลุมถึงการปลูกป่าไม้ด้วย

เกร็ดน่ารู้

Carbon Footprint หรือ รอยเท้าคาร์บอน คือการวัดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลกระทบดังกล่าวสามารถวัดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรูปของปริมาณแก๊สเรือนกระจกที่สร้างขึ้นมาจากกิจกรรมนั้นๆ โดยเป็นการวัดคาร์บอนไดออกไซด์ ที่ถูกปลดปล่อยออกมาจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จุดประสงค์ของการวัดรอยเท้าคาร์บอน ก็เพื่อให้ผู้คนได้ทราบว่ากิจกรรมต่างๆ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ส่งผลต่อภาวะโลกร้อนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนเพื่อเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคล หรือองค์กรที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ได้มีโอกาสปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตและรูปแบบการดำเนินกิจกรรม/ธุรกิจ ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น หรือสามารถชดเชยรอยเท้าคาร์บอนด้วยการซื้อ Carbon Offsets (การชดเชยเงินค่าเก็บแหล่งดูดซับหรือลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์แทนกัน) ผ่านกลไกที่เรียกว่า “ตลาดคาร์บอนแบบสมัครใจได้” โดยเงินในส่วนนี้จะถูกนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก เช่น การปลูกป่าเพื่อดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นต้น

อ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : <http://www.carboncalculator.co.uk/> และ <http://www.carbonfootprint.com/>

สถานการณ์ภาคการผลิตและบริการ

ภาคเกษตร สินค้าเกษตรลดลงทั้งปริมาณและราคาส่งออก โดยเฉพาะยางพาราและปาล์มน้ำมัน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่ร้อนกว่าปีที่ผ่านมา และเกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมในภาคใต้ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าที่สำคัญ ขณะที่ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง มีผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็นผลจากการเร่งเก็บเกี่ยวของเกษตรกรเพื่อให้ทันเข้าร่วมโครงการรับจำนำสินค้าเกษตรของรัฐบาล โดยไตรมาสแรกปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 21.2 และราคาลดลงร้อยละ 13.1 มีผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 31.4 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการฐานการส่งออกทั้งราคาและปริมาณสินค้าเกษตรที่สูงในไตรมาสแรกของปี 2551 เนื่องจากความกังวลเรื่องสต็อกสินค้าเกษตรโลกลดลงและมีความต้องการใช้พืชเกษตรเพื่อผลิตพลังงานเพิ่มขึ้นมาก ทั้งนี้ สินค้าเกษตรส่งออกสำคัญที่มีปริมาณลดลง ได้แก่ ข้าว ที่ลดลงร้อยละ 32.8% เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ เริ่มสามารถส่งออกข้าวได้อีกครั้ง ทำให้ประเทศคู่ค้ามีทางเลือกในการนำเข้าข้าวจากประเทศที่มีราคาต่ำกว่าประเทศไทย อาทิ เวียดนาม อินเดียนมา และกัมพูชา สำหรับมันสำปะหลัง ปริมาณลดลงร้อยละ 34.1 เพราะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของอุตสาหกรรมกระดาษโลก ที่ต้องใช้แป้งมันเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต คำสั่งซื้อส่วนใหญ่เป็นการส่งมอบในช่วงเวลาสั้นๆ เพื่อลดภาระสต็อกของลูกค้า ในขณะที่ประเทศจีนได้ลดกำลังการผลิตเอทานอลลง อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนนโยบายที่ลดการอุดหนุนการผลิต แอลกอฮอล์ลง ทำให้กระทบต่อการส่งออกมันเส้นของไทย ส่วนยางพารา ปริมาณการส่งออกหดตัวเพียงเล็กน้อยร้อยละ 5.7 เป็นผลมาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในอุตสาหกรรมรถยนต์ อย่างไรก็ตาม ความต้องการยางธรรมชาติจะยังไม่ฟื้นตัวเนื่องจากผู้ผลิตและผู้ใช้อยังไม่มีความเชื่อมั่นในสภาวะการณ์ของเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำลง

ภาคอุตสาหกรรม หดตัวลงเป็นไตรมาสที่สองติดต่อกัน โดยเฉพาะสินค้าที่มีเทคโนโลยีสูง เพราะเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะหดตัว ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างภาคผลิตของไทยที่มีความเปราะบาง ต้องพึ่งพิงเศรษฐกิจภายนอกในสัดส่วนที่สูง แม้ว่ารัฐได้มีมาตรการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ อาทิ มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นการลงทุนผู้ประกอบการ เป็นต้น แต่ก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค เช่น การบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดมากขึ้น อาทิ การประกาศให้พื้นที่มาบตาพุดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ รวมทั้งความไม่ชัดเจนในขั้นตอนการปฏิบัติของภาครัฐที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและ

สุขภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และการออกประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรมเรื่องโรงงานที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ทำให้ผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่น ส่งผลต่อการชะลอการลงทุนขยายและการก่อสร้างใหม่ๆ ทั้งนี้ การปรับตัวหรือยกระดับศักยภาพภายในให้เข้มแข็งต้องอาศัยเวลาและการปรับตัวของภาคการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดยุคใหม่ ดังนั้น ภาครัฐจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมบนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม โดยเมื่อวันที่ 7 เม.ย. 2552 ครม. มีมติ เห็นชอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2 ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2552 ภายใต้กรอบวงเงิน 1,566,867 ล้านบาท ซึ่งในส่วนของสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีวงเงิน 20,134 ล้านบาท ครอบคลุม 6 แผนงาน ได้แก่ (1) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาการตลาดวัฒนธรรมและภูมิปัญญา (2) แผนงานส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม (3) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมช่างฝีมือ (4) แผนงานส่งเสริมอุตสาหกรรมสื่อ บันเทิง และซอฟต์แวร์ (5) แผนงานส่งเสริมสินค้าสร้างสรรค์และออกแบบ และ (6) แผนงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่จะช่วยในการเชื่อมโยงมรดกและทุนของสังคมไทยไปสู่ความทันสมัยและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Green Economy)

ภาคการท่องเที่ยว เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงปลายปี 2551 ต่อเนื่องมาจนถึงต้นปี 2552 เมื่อผนวกกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกและการแพร่ระบาดของไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ 2009 ในปัจจุบัน ได้ส่งผลให้การเดินทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในแต่ละเดือนหดตัวลงเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 15-20 สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวไทยใน 5 เดือนแรกของปี 2552 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศหดตัวลงถึงร้อยละ 16.1 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน และยังไม่มีสัญญาณการฟื้นตัวที่ชัดเจน สศช. ได้ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งปี 2552 ภายใต้สมมติฐาน เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม จำนวนนักท่องเที่ยวยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 15 – 20 และในช่วงเดือนสิงหาคม – ธันวาคม คาดว่านักท่องเที่ยวจะลดลงจากแนวโน้มปกติร้อยละ 2 – 5 ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ในปี 2552 จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในไทยประมาณ 13.0 – 13.2 ล้านคน หดตัวลงจากปี 2551 ประมาณร้อยละ 8.9 – 10.5 และคาดว่าจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 469,000-478,000 ล้านบาท

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^{1/} ในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่ายังมีความเสื่อมโทรมลง โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ที่มี

พื้นที่ปลูกกล้วยไม้ 0.96 ล้านไร่ โดยปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณร้อยละ 32 ของพื้นที่ประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ทางภาคเหนือ ปัญหาไฟป่ายังคงมีอยู่โดยมีพื้นที่เสียหายประมาณ 1.17 แสนไร่ ในปี 2550 ซึ่งน้อยลงมากเมื่อเทียบกับเมื่อสิบปีที่แล้วที่อยู่ในระดับประมาณ 4 ล้านไร่ต่อปี สำหรับทรัพยากรที่ดิน พบว่า ปัญหาหลัก คือ เรื่องของสภาพดินที่มีปัญหาต่อการใช้ประโยชน์ทางเกษตรกรรมที่มีอยู่ถึง 209.84 ล้านไร่ ส่วนใหญ่อยู่ทางภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่ด้านทรัพยากรธรณีมีการผลิตแร่ภายในประเทศมากกว่า 40 ชนิด กลุ่มแร่เชื้อเพลิง และพลังงานมีสัดส่วนการผลิตมากที่สุดถึงร้อยละ 29 รองลงมาคือกลุ่มแร่ที่ใช้ในอุตสาหกรรมซีเมนต์มีสัดส่วนการผลิต ร้อยละ 28 และกลุ่มแร่หินอุตสาหกรรมร้อยละ 19 ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งนั้น พบว่า ป่าชายเลนมีพื้นที่เหลืออยู่น้อยมากประมาณ 2,758 ตารางกิโลเมตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ และยังมีปัญหาการบุกรุก ส่วนกลุ่มและแนวปะการังในประเทศไทยมีกว่า 300 แห่ง พื้นที่รวมประมาณ 95,625 ไร่ ส่วนใหญ่พบตามชายฝั่งทะเลที่ห่างไกลปากแม่น้ำลำธาร และตามเกาะแทบทุกเกาะ ทั้งในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ปัจจุบัน แนวปะการังที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ดีของทะเลอันดามัน ลดลงครึ่งหนึ่งจากที่มีอยู่ในปี พ.ศ. 2535 อย่างไรก็ตาม แนวปะการังในอ่าวไทย มีสภาพสมบูรณ์มากขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย และไม่ได้เสื่อมโทรมมากไปกว่าเดิม ปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน คือ การ

กัดเซาะชายฝั่งทะเลโดยเฉพาะฝั่งอ่าวไทย ที่ชายฝั่งมีปัญหาการกัดเซาะประมาณร้อยละ 29 หลายพื้นที่มีการกัดเซาะ 1-5 เมตรต่อปี โดยร้อยละ 7.5 มีปัญหาการทับถมของตะกอน ส่วนปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ลดลงจากเมื่อประมาณสิบปีก่อนถึงร้อยละ 70 ซึ่งในปัจจุบันต้องอาศัยการเพาะเลี้ยงมากขึ้น นอกจากนี้ความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยยังถือว่าอยู่ในระดับสูง คือมีประมาณร้อยละ 7-10 ของความหลากหลายทางชีวภาพที่เกิดขึ้นในโลก อย่างไรก็ตาม ก็มีสิ่งมีชีวิตที่ถูกคุกคามและเสี่ยงต่อสภาวะการสูญพันธุ์ โดยเป็นสัตว์จำนวน 558 ชนิด และพืชไม่ต่ำกว่า 1,131 ชนิด ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเรื้อรังที่ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน และชุมชนในพื้นที่ต้องร่วมมือในการเร่งรัดด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่ให้เกิดระบบนิเวศที่มีความสมดุลยั่งยืน และคงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศสืบไป

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548-2550

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงแผนฯ10 ไปสู่การปฏิบัติ, 2551

เจ้าของ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ที่ปรึกษา : นายอำพน กิตติอำพน เลขาธิการ สศช. นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รองเลขาธิการ สศช. นายธนาธิร ณะเอน ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน นางสาวดารวีย์ คำภา ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน, นางวันิดา มหากิจ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ นายภูมิไจ อัดตะนันน์ ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ และนายชูวิทย์ มิตรชอบ ผู้อำนวยการสำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

กองบรรณาธิการ : นายสุรัชย์ คุ่มสิน นางสาวมารยาท สมุทรสาคร นางสาวจิตรภรณ์ เมฆกระจำจ นายวิศณุ ดิวงค์ตันสกุล นายฉัตรชัย แก้วจันทนา

ติดต่อกองบรรณาธิการ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เลขที่ 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทร 0-2280-4085 ต่อ 3600, 5205, 3624 โทรสาร 0-2281-1821 – 2 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cdo@nesdb.go.th

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
International Institute for Management Development (IMD)	28	26	25	29	33	27	26
World Economic Forum (WEF)	30	32	34	33	35	28	34

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของไทย	2551	2551				2552
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
สมรรถนะเศรษฐกิจโดยรวม						
1. อัตราเพิ่มของ GDP (ณ ราคาคงที่, %)	2.6	6.0	5.3	3.9	-4.2	-7.1
เกษตร	5.0	3.1	8.6	9.6	1.6	3.5
อุตสาหกรรม	3.8	9.0	7.6	6.0	-6.5	-14.3
High-technology	0.2	6.8	3.0	0.3	-9.3	-13.1
Medium-high technology	4.4	11.7	7.2	5.0	-5.9	-20.4
Medium-low technology	1.7	5.8	5.2	5.5	-8.9	-16.1
Low technology	0.4	3.3	1.8	1.6	-5.5	-5.2
บริการ	1.1	3.9	2.8	1.4	-3.6	-2.7
2. มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,954.9	1,664.2	1,744.2	1,938.5	1,608.0	1,456.3
3. ปริมาณการส่งออก (% การขยายตัว)	5.4	8.9	11.9	11.2	-8.9	-16.4
สินค้า	6.0	8.3	13.2	12.6	-8.9	-17.9
บริการ	2.9	11.1	5.6	4.9	-8.7	-11.0
4. มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,703.2	1,552.4	1,641.3	1,897.9	1,611.6	1,089.9
5. ปริมาณการนำเข้า (% การขยายตัว)	7.5	9.3	6.7	13.1	1.0	-31.4
สินค้า	6.9	10.0	5.2	12.5	0.1	-36.1
บริการ	10.0	6.9	13.7	16.2	4.6	-12.3
6. การลงทุนรวม (% การขยายตัว)	1.1	5.4	1.9	0.6	-3.3	-15.8
ภาคเอกชน	3.2	6.5	4.3	3.5	-1.3	-17.7
ภาครัฐ	-4.8	1.9	-5.2	-5.5	-10.2	-9.1
7. การส่งเสริมลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน						
จำนวนกิจการที่ขอรับการส่งเสริมสุทธิ	1,262	317	280	335	330	221
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	446.3	115.1	82.4	135.9	112.9	121.5
จำนวนกิจการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม	1,254	274	282	244	454	213
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	500.2	44.0	142.2	83.1	230.9	32.4
จำนวนกิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริม	1,078	296	238	274	270	249
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	546.7	107.3	183.3	107.6	148.5	88.0
8. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ	41.5	45.9	42.6	41.1	36.5	37.9
9. รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (พันล้านบาท)	585.9	190.3	129.5	129.2	137.0	152.8
10. จำนวนนักท่องเที่ยว (พันคน)	14,536.4	4,326.8	3,549.6	3,332.5	3,327.6	3,642.6
11. ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม	190.2	199.3	189.3	195.8	176.4	162.5
12. อัตราการใช้กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรม	67.6	73.5	69.2	67.9	60.1	58.1
ประสิทธิภาพของภาครัฐ						
13. งบลงทุนรัฐวิสาหกิจ (พันล้านบาท)	151.1	33.3	34.1	34.6	49.1	29.6
ประสิทธิภาพของภาคเอกชน						
14. อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานรวม (%)	0.4	4.2	2.0	1.9	-6.0	-8.9
เกษตร	2.2	2.7	4.8	5.7	-1.3	2.6
อุตสาหกรรม	7.1	8.7	9.8	13.2	-2.5	-10.8
บริการ	-2.3	0.8	-1.7	-1.8	-6.4	-7.1
โครงสร้างพื้นฐาน						
โครงสร้างพื้นฐานหลัก						
15. จำนวนโทรศัพท์พื้นฐานต่อ 1,000 คน (เลขหมาย)	99.9	101.3	101.1	99.7	99.9	99.5
16. จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อ 1,000 คน (เลขหมาย)	929.4	833.6	865.7	899.0	929.4	938.7
17. Containers ขาออก (1,000 TEU)	647.2	162.4	164.4	160.0	160.3	144.4
18. การขนส่งสินค้าทางอากาศ (พันตัน)	590.2	154.4	156.2	156.2	123.4	112.6
19. การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต่อประชากร (ตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/คน)	1.0457	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สิ่งแวดล้อม						
20. การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย /GDP (กิโลกรัมเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อล้านบาท)	0.1520	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
21. สัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อพลังงานทั้งหมด (%)	18.5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
22. ปริมาณการปล่อยก๊าซ CO2/GDP (พันตัน/ล้านบาท)	0.0440	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ที่มา: 1/ 3/ 5/ 6/ 13/ 14/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ						
2/ 4/ 8/ 9/ 11/ 12/ ธนาคารแห่งประเทศไทย						
7/ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน						
10/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย						
15/ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)						
16/ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)						
17/ การท่าเรือแห่งประเทศไทย						
18/ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)						
19-22/ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน						